

UPPSALA UNIVERSITET
Företagsekonomiska Institutionen
C-uppsats
Vt-2005

Revisionsplikt

Mikroföretagens inställning till revision och revisorer

Författare: Emil Abedian
Mattias Mattsson

Handledare: Roger Johansson

Sammanfattning

I kölvattnet efter de senaste årens omfattande redovisningsskandaler har kraven gällande revision skärpts såväl nationellt som internationellt. Detta har lett till att debatten angående revisionsplikt för mindre aktiebolag har blossat upp eftersom Sverige är ett av få länder där revisionsplikten omfattar alla aktiebolag. Vid genomgång av argumenten för och emot fann författarna att det inte finns några kvantitativa undersökningar om svenska företags inställning till revision och revisorer. Syftet med denna uppsats är att undersöka vad mikroföretagen anser om revision och revisorer samt kvantitativt beräkna hur stor del av mikroföretagen inom Uppland som kan tänka sig revideras vid frivillig revision. Författarna definierar "mikroföretag" som företag med årlig omsättning på högst tre miljoner kronor. Undersökningen har skett via telefonintervjuer i enkätform med ett stickprovsurval på 100 respondenter. De slutsatser som gavs var att mikroföretagens relation och erfarenhet med revisorer påverkar synen på revision samt att de har ett starkt förtroende för revisorer. Med ett 95-procentigt konfidensintervall fann författarna att mellan 40,3- 59,7 procent av alla mikroföretag i Uppland kommer att låta företaget revideras vid frivillig revision.

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Problemdiskussion	4
1.3 Syfte	5
1.4 Avgränsning	5
1.5 Definition av mikroföretag, små och medelstora aktiebolag	6
2 Teoretisk referensram	7
2.1 Val av teori	7
2.2 Intressentmodell för små aktiebolag	7
2.3 Fördelar med revisionsplikten	8
2.3.1 Fördelar med revisionsplikten för staten:	8
2.3.2 Fördelar med revisionsplikt för ägaren:	8
2.3.3 Fördelar med revisionsplikt för banker:	9
2.3.4 Fördelar med revisionsplikt för leverantörer:	9
2.4 Nackdelar med revisionsplikten	10
2.5 Statistisk teori	11
2.5.1 Slumpmässigt urval	11
2.5.2 Centrala Gränsvärdesatsen	11
3 Metod	12
3.1 Val av undersökningsmetod	12
3.2 Enkät	12
3.3 Databehandling	13
3.4 Stickprovsurval	13
3.5 Metodkritik och källkritik	14
4 Empiri	15
5 Analys	17
6 Slutdiskussion	22
6.1 Förslag till vidare studier	23
Källförteckning	24
Bilaga 1	25
Bilaga 2	26
Bilaga 3	27
Bilaga 4	28

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Enligt svensk lag gäller från den 1 januari år 1983 revisionsplikt för alla svenska aktiebolag. Med revisionsplikt menas ett företags skyldighet att låta sig granskas av en extern och oberoende person i form av en godkänd eller auktoriserad revisor. Enligt revisionslagens 5 § ska en revisor granska ett företags årsredovisning, bokföring samt företagsledningens förvaltning (FAR 2005, s. 19). Detta oavsett aktiebolagens storlek beträffande omsättning, personalstyrka och balansomslutning. De senare årens redovisningsskandaler, till exempel Enron i USA, har lett till att omfattningen och kraven för revision skärpts såväl internationellt som nationellt. Internationellt pågår numera flera arbeten för att harmonisera regelverk och normer inom redovisning och revision.

Under år 2001 skapades IASB¹, vars syfte är att ansvara för att utföra internationella redovisningsstandarder. Den 7 juni år 2002 antog EU:s ministerråd den så kallade IAS 2005-förordningen² vilket leder till att samtliga EU-länder kommer att följa gemensamma redovisningsnormer. Dessa normer kallas IAS³ och ligger numera till grund för de svenska redovisningsstandarderna. Från den 1 januari år 2004 gäller RS⁴ i Sverige vilket ställer krav på revisorn att införskaffa än mer detaljerad kunskap om företaget som revideras, till exempel ska revisorn vara med och inventera företagets varulager. ”Motivet med RS är att öka tilltron för den ekonomiska informationen från svenska företag i kombination med en internationell anpassning” (Clemetson 2004, s. 15). RS kommer även fortsättningsvis att kompletteras med uttalanden från FAR:s revisionskommitté samt löpande uppdateras efter hand som ISA⁵ omarbetas (FAR 2005, s. 283).

¹ International Accounting Standards Boards

² Börjar gälla den 1 januari 2005. Förordningen kräver att alla noterade bolag, inom EU, från år 2005 skall upprätta sin koncernredovisning enligt IAS. IASB kallar numera sina standarder för International Financial Reporting Standards (IFRS).

³ International Accounting Standards

⁴ Revisionsstandard, har ersatt de tidigare rekommendationerna som kallades ”Revisionsprocessen” och baseras på ISA.

⁵ International Standards of Auditing

1.2 Problemdiskussion

Sverige är ett av få länder inom EU⁶ som har fullständig revisionsplikt för alla aktiebolag. De flesta andra länderna har undantagit, eller har aldrig haft revisionsplikt, för de minsta aktiebolagen. England är ett av de länder som har undantagit revisionsplikten för de mindre aktiebolagen och det för tolv år sedan (Thorell & Norberg 2005, s. 25). Idag omfattar undantaget i England 900 000 små aktiebolag och av dessa avstår uppskattningsvis cirka 60-70 procent helt från revisionen. Sedan undantaget för de mindre bolagen har man höjt gränserna, för de företag som ska omfattas, tre gånger vilket ökat antalet företag som undgår revisionsplikten.

Under de senare åren har en debatt blossat upp om revisionspliktens vara eller inte vara i Sverige. Främst handlar debatten om de små aktiebolagen bör ges undantag, helt eller delvis, från revisionsplikten. I Sverige utgörs näringslivet främst av små företag. Av Sveriges totalt cirka 250 000 aktiebolag är omkring 200 000 så kallade mikroföretag, det vill säga företag med en årlig omsättning som understiger tre miljoner SEK per år (Thorell & Norberg 2005, s. 4). Det främsta argumentet, enligt kritikerna, för att slopa revisionsplikten är att marginalkostnaden för revisionsarvodet är för hög för de mindre aktiebolagen. De som vill slopa revisionsplikten hänvisar oftast till hur utvecklingen har varit i England. I England har regeringen följt upp och utvärderat undantaget för de mindre bolagen. De ville undersöka huruvida riskerna med ett undantag, såsom bokföringsbrott, penningtvätt, bedrägerier, bortfall av skatteintäkter med mera, påverkar samhället. Slutsatsen av undersökningen blev att ett undantag av revisionen för de mindre företagen är samhällsekonomiskt fördelaktigt, eftersom de kostnadsbesparingar ett undantag medför överstiger samhällsnyttan ur ett ekonomiskt perspektiv (Ibid s. 30).

Ett argument som talar för att behålla revisionsplikten även för de mindre aktiebolagen, är att revisionen syftar till att skapa förtroende för förvaltningen och redovisningen av ett företags verksamhet (Brännström & Johansson, 2005). Detta leder till att skattekontrollen och eventuell kreditundersökning underlättas samt att den kan vara behjälplig för den interna kontrollen.

⁶ Europeiska Unionen

Något som däremot inte nämns i debatten är hur de mindre svenska aktiebolagen upplever revisionsplikten. Liknande undersökningar, som de från England, om hur de små företagen ställer sig till slopad revisionsplikt och hur de reagerar verkar saknas för svenska företag. Utifrån den nämnda diskussion vill författarna kvantitativt undersöka vilken inställning de svenska företagen har till revisionsplikten? I vilken utsträckning anlitar företagen revisorer förutom till revision? Vad anser företagen om revisionsarvodet idag och hur kommer de att agera om revisionsplikten slopas?

1.3 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka huruvida mikroföretagarnas relation och erfarenhet med revisionsbyråer påverkar synen på revision och revisorer. Författarna vill även kvantitativt undersöka hur stor andel av mikroföretagen inom Uppland som kommer att låta sig revideras av en auktoriserad eller godkänd revisor om revisionsplikten skulle undantas för dem.

1.4 Avgränsning

Undersökningen begränsas till att bara gälla mikroföretag inom Uppland på grund av att författarna anser det vara en tillräcklig population att dra inferens ifrån relativt till stickprovsstorleken. Vår definition av mikroföretag omfattar aktiebolag med en årlig omsättning på högst tre miljoner kronor. Anledningen till att författarna använder denna definition är att om det eventuellt sker en förenkling av regelverken, eller rent av ett undantag, för mindre företag anser författarna att tre miljoner kronor i omsättning är en lämplig gräns till att börja med. Detta delvis eftersom enligt Thorell och Norberg omfattar denna gräns i Sverige cirka 80-85 procent av alla aktiebolag (2005, s. 10). Urvalet av aktiebolag baseras på ett register över uppländska aktiebolag från år 2003. Vilket förvisso innebär att vissa aktiebolag kan ha etablerats i efterhand, samt att en del företag kan ha avvecklats. Författarna kommer dock att basera sina skattningar på företag registrerade år 2003, eftersom författarna inte har funnit nyare företagsregister. Samtidigt kommer författarna att bortse från vilka branscher som företagen är verksamma inom eftersom urvalet är slumpmässigt.

1.5 Definition av mikroföretag, små och medelstora aktiebolag

Det finns många olika definitioner av små och medelstora företag. Den definition författarna kommer att använda sig av är densamma som professorerna, Thorell och Norberg, använder i deras rapport, ”Revisionsplikt i små aktiebolag”. Det vill säga i denna uppsats kommer mikroföretag att definieras som aktiebolag med en årlig omsättning på högst tre miljoner kronor.

Däremot har EU-kommissionen utgivit rekommendationer, som gäller från den 1 januari år 2005, på definitioner av mikroföretag, små företag och medelstora företag. Dessa är inte tvingande för medlemsstaterna utom vad gäller statliga stöd till SME⁷ (Thorell & Norberg 2005, s. 9). EU-kommissionens definition av små företag är färre än 50 anställda samt en årlig omsättning på högst tio miljoner euro. Mikroföretag brukar ingå i kategorin små och medelstora företag och definieras som företag med färre än tio anställda samt en årlig omsättning på högst två miljoner euro (www.regeringen.se 2005-05-02). Någon gränsdragning vad gäller revisionsplikt görs ej för svenska aktiebolag då revisionsplikten råder för alla aktiebolag. Däremot finns i ÅRL⁸ så kallade 10/24-regler, vilka innebär att företag rent allmänt med högst tio anställda och 24 miljoner kronor i omsättning inte behöver lämna vissa upplysningar och inte upprätta koncernredovisning (Thorell & Norberg 2005, s. 9).

⁷ Små och medelstora företag

⁸ Årsredovisningslagen

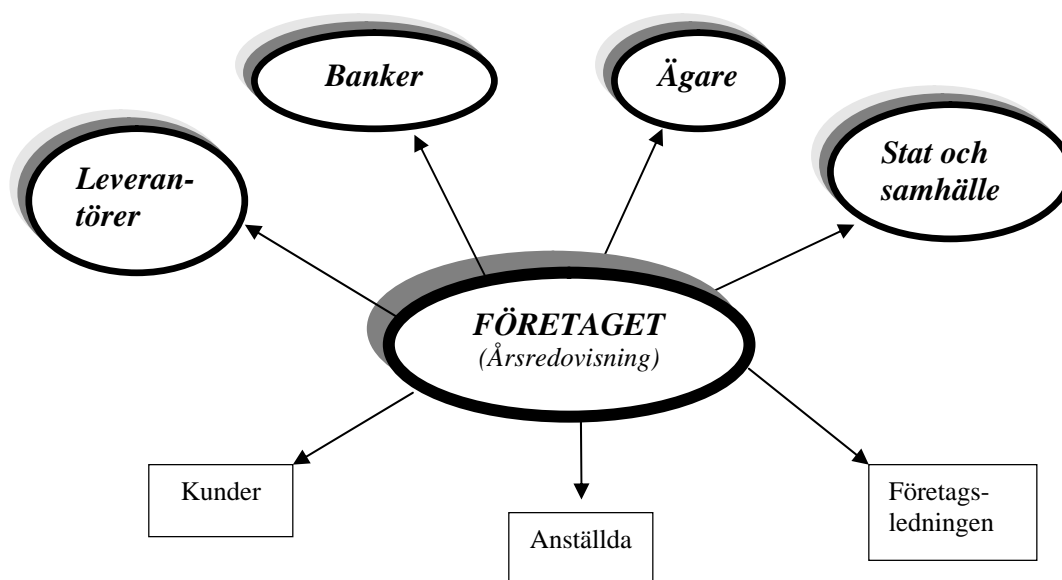
2 Teoretisk referensram

2.1 Val av teori

När mikroföretagarna ska utvärdera huruvida de anser revisionsplikts kostnad motsvarar dess nytta antar författarna att de är rationella i deras funderingar samt att de lägger stor vikt vid erfarenheten av revision. Mikroföretagarna är rationella på så sätt att de väger för- och nackdelar mot varandra. Av denna anledning kommer författarna att presentera de argument som nämns i debatten kring revisionsplikt för att ge läsaren en förståelse kring vad mikroföretagarna beaktar då de tar ställning till revisionsplikten och revisorer.

2.2 Intressentmodell för små aktiebolag

Debatten kring revisionsplikts vara eller inte vara utgår ofta från de intressenter som anses ha nytta av revisionen. Genom att utgå från intressentmodellen vill författarna redogöra för hur argumenten ser ut för och emot revisionsplikten.

Figur 1: Intressentmodellen

Till skillnad från den klassiska intressentmodellen anser författarna att kunder, anställda och företagsledningen inte nödvändigtvis behöver vara intressenter till en reviderad årsredovisning för mikroföretag. Författarna anser inte att kunder till mikroföretagen har något behov av en reviderad årsredovisning, de nöjer sig med att få vad de har betalat för. Författarna anser även att de anställda nöjer sig med lön för sitt arbete, samt att hos många mikroföretag utgörs de anställda, företagsledningen och ägaren av en och samma person.

Däremot kommer följande intressenter ha ett intresse av att mikroföretagen revideras; stat och samhälle, banker, leverantörer och ägare. Detta enligt den aktuella debatten som råder för tillfället gällande revisionsplikten vara eller inte vara.

2.3 Fördelar med revisionsplikten

2.3.1 Fördelar med revisionsplikten för staten:

För staten finns det två huvudargument för att behålla revisionsplikten. Första argumentet är att det underlättar för Skatteverket om aktiebolagen gör rätt för sig. Skulle revisionsplikten slopas behöver Skatteverket utföra flera skatterevisioner för att bibehålla kontrollen över ”skattefuskarna”. Ytterligare en fördel är att revisorn kan förhindra ekonomisk brottslighet via granskningen av verksamheten. En revisor är skyldig att anmäla om han/hon tror att brott föreligger samt att revisorns närvaro i ett aktiebolag kan verka i preventivt syfte.

Slopas revisionsplikten kommer det enligt Eriksson⁹ med stor sannolikhet att kosta mera för hela samhället jämfört med vad revisionsarvodena kostar mikroföretagen i dagsläget¹⁰. Detta delvis på grund av att dessa företag oftast inte har någon kunskap om skatte- och redovisningsregler, vilket i sin tur leder till ökade kostnader för samhället, exempelvis i form av förmodat ökat antal konkurser¹¹.

Konkurrensen anses även bli mer rättvis med revisionsplikt eftersom de aktiebolag som gör rätt för sig slipper konkurrera med oseriösa företag. Med oseriösa företag åsyftas att de till exempel inte betalar korrekt skatt eller försöker dölja eventuella oegentligheter.

2.3.2 Fördelar med revisionsplikt för ägaren:

Mikroföretagen är som tidigare nämnts oftast ägarledda med få anställda. Revisionen är till för att skapa trygghet för ägare och andra intressenter, samt att den hjälper ägaren att få en bra överblick över verksamheten och ekonomin. Revisionspliktens förespråkare påpekar att riskerna för konkurser och andra ekonomiska risker är större för de mindre

⁹ Sten Eriksson, godkänd revisor, Folkesson Råd & Revision AB och ledamot i SRS Revisionskommitté, samtal 2005-05-04

¹⁰ Enligt Thorell och Norberg (2005, s. 47) kostar den lagstadgade revisionen mikroföretagen i Sverige cirka två miljarder kronor årligen.

¹¹ Konkurser kräver kostnadskrävande utredningar i efterhand.

bolagen. Orsaken till detta är att de mindre bolagen i allmänhet inte har någon tillräckligt kunnig personal som följer bolaget dagligen, och som därmed kan åtgärda eventuella problem omgående. En revisor som följer verksamheten kontinuerligt tillför även företaget ekonomisk kompetens som kan vara behjälplig vid krissituationer (Andersson 2005, s. 33). Förespråkarna anser dessutom att revisionsarvodet kommer att bli dyrare för de aktiebolag som behöver revideras om revisionsplikten försvinner. Eriksson¹² menar att anledningen till detta är att revisionsbyråerna måste ta ut ett högre pris för att kunna täcka sina kostnader. Detta eftersom revisionsuppdragen kommer att minska, vilket leder till att arbetstiden blir mer svårplanerad och arbetsbelastningen blir mer ojämn¹³. Ytterligare en faktor som gör att revisionen kommer att bli dyrare om den blir frivillig är, enligt Eriksson¹⁴, att mer tid går åt för att skaffa sig nödvändig kunskap om företaget och dess situation om revisorn inte följer verksamheten kontinuerligt.

2.3.3 Fördelar med revisionsplikt för banker:

En del aktiebolag behöver hjälp med lån för att starta upp eller utvidga verksamheten. När banker och kreditgivare bedömer ett företags återbetalningsförmåga underlättar det om de vet att en revisor granskat och bedömt företagets verksamhet. Om revisionsplikten slopas kommer bankerna förmodligen ändå att kräva en reviderad årsredovisning. Detta eftersom bankerna anser att en reviderad årsredovisning är ett värdefullt beslutsunderlag vid bedömning av kreditvärdighet (Andersson 2005, s.34).

2.3.4 Fördelar med revisionsplikt för leverantörer:

Förutom bankerna räknas även vissa leverantörer som kreditgivare till aktiebolag. Leverantörerna vill vara säkra på att få betalt för de varor/tjänster som de levererar och därför fungerar den reviderade årsredovisningen som ett värdefullt beslutsunderlag vid kreditgivning.

¹² Sten Eriksson, godkänd revisor, Folkesson Råd & Revision AB och ledamot i SRS Revisionskommitté, samtal 2005-05-04

¹³ Ökat antal icke debiterbara ”kundtimmar” leder till att de timmar som debiteras måste revisionsbyrån ta ut ett högre pris per timme för att intäkts/kostnads-ekvationen skall gå ihop.

¹⁴ Sten Eriksson, godkänd revisor, Folkesson Råd & Revision AB och ledamot i SRS Revisionskommitté, samtal 2005-05-04

2.4 Nackdelar med revisionsplikten

Det främsta argumentet mot revisionsplikt för små aktiebolag är att den marginalkostnad som revisionsarvodet utgör är för hög. Den årliga genomsnittliga revisionskostnaden uppskattas till cirka 10 000 kronor för de allra minsta aktiebolagen (Thorell & Norberg 2005, s. 5). I och med att kraven på revisorernas arbetsuppgifter skärpts, från år 2004, uppskattas revisionskostnaderna att öka ytterligare med cirka 30 procent (Burén & Nyquist, 2005-03-16). Vid ett undantag av revisionsplikt för mindre aktiebolag kommer förmodligen en del aktiebolag att ändå låta sig revideras, vilket skett i England, eftersom vissa intressenter, såsom banker, troligtvis kommer att kräva en reviderad årsredovisning för att till exempel godkänna krediter.

I England, där revisionsplikten är slopad för de mindre företagen sedan tolv år tillbaka, utnyttjar uppskattningsvis 60-70 procent undantaget att låta sig revideras (Thorell & Norberg 2005, s. 31). Bland de engelska företagen kan uttydas ett samband mellan storlek på bolag och viljan att låta sig revideras (Burén & Nyquist, 2005-03-16). Ju mindre bolag, desto mindre är viljan hos ägaren/ägarna att låta företaget genomgå revision. Detta skulle kunna förklaras med att desto lägre omsättning företagen har desto högre marginalkostnad skapar revisionen.

Vore det enbart för intressenternas skull som företagen revideras finns det enligt Mikael Carlson, ordförande SRF¹⁵, andra sätt att säkra en kvalitativ redovisning. Ett sätt är att låta auktoriserade redovisningskonsulter få sköta företagets ekonomi löpande (Carlson 2005). Dessutom anser Carlson (2005) att revisorerna oftast är för sent ute för att ge löpande rådgivning då årsredovisningen redan är upprättad för att granska det gångna året.

Något annat som betonas av kritikerna emot revisionsplikt är att revisionen har ett problem som har med revisorns oberoende att göra. Problematiken uppstår oftast hos enmansföretag då den som ska granskas även är den som utser granskaren. Vilket betyder att revisorn har incitament att hålla sig väl med ägaren för att få behålla uppdraget. I dessa fall borde någon annan än ägaren, exempelvis samhället, utse revisorn för att undvika oberoendeproblematiken. En positiv effekt med att avskaffa revisionsplikten för de mindre

¹⁵ Sveriges redovisningskonsulters förbund

företagen är att då kan oberoendeproblematiken undvikas. (Thorell & Norberg 2005, s. 33-34)

2.5 Statistisk teori

2.5.1 Slumpmässigt urval

Vid statistiska undersökningar är syftet ofta att beräkna väntevärdesriktiga skattningar av okända parametrar¹⁶ i populationen. Parametrarna kan till exempel vara medelvärde, spridning eller proportion. Då inferens dras utifrån ett stickprov uppstår alltid en osäkerhet. Ett nödvändigt villkor för att få ett mått på denna osäkerhet är att urvalet har dragits slumpmässigt (Dahmström 2000, s. 192). Ett slumpmässigt urval definieras som att varje element i populationen skall ha en känd sannolikhet att bli utvald och denna sannolikhet skall vara större än noll (Dahmström 2000, s. 192). Givet dessa förutsättningar kommer den statistiska¹⁷ som ges av stickprovet att vara väntevärdesriktig.

2.5.2 Centrala Gränsvärdesatsen

Centrala gränsvärdesatsen bygger på en teori som säger att om det dras tillräckligt många stickprov kommer de olika stickprovernas medelvärden att ha en fördelning som liknar normalfördelningen. De flesta stickprovsmedelvärden kommer att variera kring populationens medelvärde, som är en konstant, och fördelningen kommer att ha ett "klockliknande" utseende¹⁸. Utseendet ges av att fördelningen är symmetriskt kring medelvärdet. I och med detta teorem kommer spridningen av stickprovsresultaten approximativt att följa en normalfördelning givet att stickprovet är tillräckligt stort. Generellt brukar det gälla att ett stickprov på minst 30 observationer är approximativt normalfördelat.

¹⁶ En populations parameter är konstant och kan beräknas vid en totalundersökning.

¹⁷ En statistiska beskriver stickprovet och är en skattning av parametern. Statistiken kan komma att variera vid olika stickprov.

¹⁸ Bilaga 3

3 Metod

3.1 Val av undersökningsmetod

Parametern författarna vill undersöka är proportion vilket leder till att undersökningsvariabeln är av kvantitativ karaktär. Av den anledningen anser författarna att enkätundersökning är den mest fördelaktiga metoden, eftersom denna är billigast i förhållande till tid och resurser. Samtidigt anser författarna att för att uppnå syftet krävs ett omfattande stickprovsunderlag med enkla svar, snarare än få intervjuer med djupgående svar. För att få bra skattningar krävs ett stort urval vilket gör att intervjuer inte ses som ett bra alternativ, eftersom det skulle vara allt för tidskrävande. Samtidigt är inte djupgående intervjuer relevanta för den variabel som undersöks.

Författarna anser att en stickprovsstorlek på 100 respondenter är lämplig för denna undersökning, eftersom det är tillräckligt stort att dra inferens ifrån samt att det är enkelt att arbeta med eftersom jämna tal underlättar beräkningar av proportioner. För att uppnå stickprovsstorleken väljer författarna att dra ett slumpmässigt urval som består av fler företag än den förutbestämda stickprovsstorleken. Skälet till att urvalet bör vara större än stickprovsstorleken beror på att författarna räknar med ett visst bortfall eftersom företagsregistret är från år 2003. Eventuella bortfall kan bero på att vissa aktiebolag har avvecklats eller bytt bolagsform.

Enkätundersökningen kommer sedan att genomföras via telefonintervjuer eftersom författarna bedömer att det leder till större chans att få gensvar än att exempelvis skicka enkäten via e-post eller vanlig post. Respondenterna får även bättre möjligheter att ställa frågor om sådant som kan vara oklart. Ytterligare fördelar med telefonintervju är att det går snabbt och är relativt billigt. För att öka chanserna till ärliga svar kommer författarna att klargöra för respondenterna att deras svar kommer att behandlas anonymt vid resultatsammanställningen.

3.2 Enkät

Enkäten¹⁹ består av sex frågor varav en fråga är en följdfråga och besvaras sålunda inte av alla respondenter. Enkätfrågorna är formulerade för att få en uppfattning om vilken

¹⁹ Bilaga 1

omfattning de små företagen använder sig av revisorer och redovisningskonsulter utöver den obligatoriska revisionen. Vidare vill författarna även utreda i vilken utsträckning de små företagen kommer att utnyttja revisorer och redovisningskonsulter om revisionsplikten slopas. Författarna vill även utreda om hur de små företagen ställer sig till revisionspliktens för- och nackdelar, det vill säga om de anser att nyttan med revisionen överstiger kostnaden den ger upphov till.

3.3 Databehandling

De frågor som ingår i enkäten är medvetet formulerade för att respondenterna endast ska kunna välja ett svarsalternativ med undantag av följdfrågan. För att säkerställa att frågorna som producerats är rätt formulerade har författarna rådgjort med Eva Andersson²⁰ och Linda Andersson²¹. Utifrån stickprovet och de resultat som genereras kommer författarna sedan med hjälp av statistikprogrammet Minitab, att statistiskt säkerställa hur stor andel av alla mikroföretag i Uppland som kan tänka sig fortsätta med revision om den vore frivillig. Utöver det kommer enkätfrågornas svar att jämföras med varandra utifrån korstabeller för att undersöka om det finns några tendenser eller samband mellan inställningen till revisionsplikt och vem som till exempel upprättar bokslutet.

3.4 Stickprovsurval

Från databasen Affärsdata fann författarna ett register över samtliga 7816 aktiebolag i Uppland. Av dessa företag omfattas 3848 företag av definitionen mikroföretag²² och är sålunda populationen för själva undersökningen. För att uppnå stickprovsstorleken valdes var femtonde aktiebolag ut ifrån Affärsdataregistret enligt systematiskt urval, där startpunkten för det systematiska urvalet lottades fram. Anledningen till att var femtonde företag valdes ut var att författarna bedömde att det var ett tillräckligt stort urval i förhållande till tid, resurser och eventuella bortfall. Stickprovet utgjordes sedan av de 100 första mikroföretag som författarna fick kontakt och svar ifrån. För att uppnå stickprovsstorleken var författarna tvungna att ringa alla aktiebolag minst en gång på grund av att flera respondenter inte var anträffbara vid uppringningstillfället. Dessutom var det 17 företag som inte ville ställa upp på undersökningen eftersom de påstod sig inte

²⁰ Auktoriserad revisor, Folkesson Råd & Revision AB

²¹ Godkänd revisor, Folkesson Råd & Revision AB

²² Författarnas definition

ha tid för tillfället. Detta ledde till att författarna var tvungna att ringa vissa företag två gånger för att uppnå den förutbestämda stickprovsstorleken. Även under den andra påringningen till respondenterna slumpade författarna fram de telefonnummer som skulle användas, allt för att uppnå ett slutligt slumpmässigt urval.

3.5 Metodkritik och källkritik

Författarna är medvetna om att tillvägagångssättet som används kan ha vissa nackdelar och brister. Nackdelarna med telefonintervjuer är att det kan finnas svårigheter att få fatt i respondenten, den omgivande miljön kan vara störande samt att risken ökar att respondenternas svar inte är genomtänkta (Dahmström 2000, s. 78). Andra problem är att de som driver aktiebolagen inte alltid har funderat kring en situation där revision är frivillig, eftersom revisionen idag är en lagstadgad plikt samt att respondenterna inte alltid är insatta kring vad revision verkligen innebär. Vad gäller urvalsförfarandet kan det anses att systematiskt urval inte är obundet slumpmässigt urval. Däremot har författarna genom att lotta utgångspunkten för det systematiska urvalet gjort urvalsförfarandet slumpmässigt.

Författarna anser att de aktiebolag som inte har kunnat träffas per telefon eller ställt upp på undersökningen inte kan påverka inferensen. Detta eftersom deras potentiella svar inte kan anses skilja sig från dem som svarat och därmed har bortfallet ingen effekt på analysen av stickprovet som givits. Samma resonemang gäller dem som inte ville ställa upp på undersökningen på grund av tidsbrist.

Författarna är även medvetna om att nya RS som började gälla från 1 januari år 2004 inte har hunnit påverka alla aktiebolag i undersökningen. Vilket leder till att förutsättningarna hos respondenterna är olika. Detta beror på att aktiebolagen har bokslut vid olika perioder av året. I praktiken börjar revisorerna tillämpa nya RS för företag med bokslut sista december år 2004. Sedan har revisorerna fram till sista juni på sig att slutföra revisionen och skicka in den till Bolagsverket.

De källor författarna har använt är till stor del hämtade från svenska dagstidningar, facktidningar och Internet. Källorna utgörs främst av debattartiklar där det har argumenterats om revisionsplikts för- och nackdelar. Författarna är väl medvetna om att det finns egenintressen som påverkar debatten.

4 Empiri

Totalt antal mikroföretag uppgick till 3848 företag och av dessa har författarna slumpmässigt valt ut 100 företag som ska representera hela populationen. De resultat som presenteras i detta kapitel är sammanställt utifrån enkätundersökningen som författarna har genomfört per telefon. I samband med att resultaten från stickprovet presenteras kommer författarna även att presentera ett 95-procentigt konfidensintervall (KI) för populationens proportion.

Av respondenterna är det 58 procent som sköter den löpande redovisningen själva, vilket betyder att 42 procent anlitar en redovisningskonsult. Däremot är det endast en femtedel av aktiebolagen som upprättar bokslutet själva och 26 procent som anlitar redovisningskonsulter. I över hälften av fallen överläts bokslutsarbetet till en revisionsbyrå.

Tabell 1: Andel som sköter den löpande redovisningen

<u>Fråga 1</u>	<i>Vem sköter den löpande redovisningen (d.v.s. bokföringen) i ert företag?</i>	
	KI	
Företaget själva:	58 %	(48,4 % - 67,6 %)
Redovisningskonsulten:	42 %	(32,4 % - 51,6 %)

Tabell 2: Andel som upprättar bokslutet

<u>Fråga 2</u>	<i>Vem upprättar bokslutet (årsredovisningsbilagor, årsredovisning m.m.)?</i>	
	KI	
Företaget själva:	19 %	(11,4 % - 26,6 %)
Redovisningskonsulten:	26 %	(17,5 % - 34,5 %)
Revisionsbyrån:	55 %	(45,3 % - 64,7 %)

Vad gäller nyttan med revisionen och dess kostnader anser en majoritet, 58 procent, att kostnaden är för hög relativt den nytta revisionen ger. Däremot skulle hälften av respondenterna fortsätta låta företaget revideras av en godkänd eller auktoriserad revisor även fast revisionen vore frivillig.

Tabell 3: Andel som anser att kostnaden för revisionen motsvarar den nytta den medför

<u>Fråga 3</u>	<i>Anser ni att kostnaden för revisionen motsvarar den nytta ni får av den?</i>	
	KI	
JA	42 %	(32,4 % - 51,6 %)
NEJ	58 %	(48,4 % - 67,6 %)

Tabell 4: Andel som skulle fortsätta låta företaget bli reviderat vid frivillig revision

<u>Fråga 4</u>	<i>Skulle Ni anlita en revisor som granskar era räkenskaper och förvaltning årligen om revisionsplikten slopas för mindre företag?</i>	
	KI	
JA	50 %	(40,3 % - 59,7 %)
NEJ	50 %	(40,3 % - 59,7 %)

Det huvudsakliga skälet till att hälften av respondenterna skulle fortsätta låta företaget bli reviderat trots frivillig revision, är att de gör det för eget intresse och kontroll. Hela 98 procent nämner eget intresse som ett skäl för fortsatt revision medan 84 procent nämner eget intresse som det enda skälet. Det andra mest frekventa skälet som tas upp är att stat och kommun kräver det.

Tabell 5: Skälen till att företagen skulle fortsätta låta sig revideras trots frivillig revision

<u>Fråga 5</u>	<i>Vilken/vilka är anledningarna till att Ni skulle vilja revideras trots att det inte vore en plikt?</i>	
	A & B	2 % <i>A= Krav från Kreditinstitut</i>
	A, B, C & D	2 % <i>B= Krav från kunder och leverantörer</i>
	A, C & D	2 % <i>C= Krav från stat och kommun</i>
	A & D	2 % <i>D= Eget intresse</i>
	B & D	2 %
	C & D	6 %
	D	84 %

Vad gäller aktiebolagen och deras behov av att anlita extern ekonomisk hjälp vid ett undantag av revisionsplikten, anser majoriteten av respondenterna att de kommer anlita en revisor för någon form av tjänst. Däremot skulle fjorton procent klara sig helt själva, medan cirka en femtedel enbart skulle anlita en redovisningskonsult.

Tabell 6: Vilken omfattning som extern hjälp skulle anlitas

<u>Fråga 6</u>	<i>Skulle Ni anlita en redovisningskonsult eller en revisor för andra konsulttjänster om revisionsplikten slopas?</i>	
	KI	
Ja, vi kommer att ta hjälp av en redovisningskonsult:	22 %	(14,0 % - 30,1 %)
Ja, vi kommer att ta hjälp av en revisor:	31 %	(22,0 % - 40,0 %)
Ja, vi kommer att ta hjälp av både revisor och redovisningskonsult:	33 %	(23,9 % - 42,1 %)
Nej, vi kommer att klara oss själva:	14 %	(7,3 % - 20,8 %)

5 Analys

Inom stickprovet fann författarna att 58 procent av aktiebolagen sköter den löpande redovisningen internt inom företaget. Dock är det endast 19 procent som upprättar bokslutet själva. Sambandet mellan vem som sköter den löpande redovisningen och vem som upprättar bokslutet presenteras i tabell 7.

Tabell 7: Jämförelse mellan vem som sköter den löpande redovisningen och vem som upprättar bokslutet

	<i>Fråga 2</i>			
<i>Fråga 1</i>	Företaget själva	Redovisningskonsulten	Revisionsbyrån	Summa
Företaget själva	19	7	32	58
Redovisningskonsulten	0	19	23	42
Summa	19	26	55	100

Av de företag som sköter redovisningen själva är det över hälften som låter en revisionsbyrå upprätta bokslutet. Anledningen till att revisorer anlitas i större utsträckning tror författarna beror på att aktiebolagen gärna vill åt den kompetens revisionsbyråerna kan erbjuda. Samtidigt tror författarna att det är enklare och mer kostnadseffektivt med att ha en revisor som både upprättar bokslutet och reviderar räkenskaperna samt förvaltningen. Genom att låta en revisor sköta både bokslutet och revisionen undviker företagen att blanda in ytterligare en part som måste sätta sig in i verksamheten.

Anmärkningsvärt är att i över hälften av fallen där redovisningskonsulten sköter den löpande redovisningen överlämnas upprättandet av bokslutet till revisionsbyrån. Detta antar författarna att det förmodligen beror på att den anlitade redovisningskonsulten inte besitter tillräckligt med kunskap för att kunna upprätta bokslutet. Detta tyder på att revisorns kompetens i regel är nödvändig för mikroföretagen, vilket ligger i linje med vad förespråkarna säger om att företagen är i behov av en revisor som följer verksamheten kontinuerligt.

Fler än hälften av respondenterna anser att nyttan med revisionen inte motsvarar kostnaden den medför. I tabell 8 presenteras en jämförelse mellan vem som upprättar företagets bokslut samt vad företagen anser om revisionskostnaden.

Tabell 8: Jämförelse mellan vem som upprättar bokslutet och vad företagen anser om revisionskostnaden

<u>Fråga 2</u>	<u>Fråga 3</u>		Summa
	Ja	Nej	
Företaget själva	8	11	19
Redovisningskonsulten	9	17	26
Revisionsbyrån	25	30	55
Summa	42	58	100

Ur tabellen går det enligt författarna att utläsa vissa tendenser. Resultaten tyder på att mikroföretag som upprättar bokslutet själva, eller anlitar en revisionsbyrå för ändamålet, i större utsträckning anser att revisionens nytta överstiger dess kostnad²³. Detta tror författarna beror på att marginalkostnaden är lägre för revisionen i de fall där revisionsbyråerna upprättar både bokslutet och reviderar bolaget. För de som anlitar redovisningskonsulter uppfattas förmodligen revisionskostnaden dyrare i större utsträckning. Författarna förmodar att det beror på att dessa företag anser att revisorn gör ett dubbelarbete, eftersom årsredovisningen redan är upprättad av konsulten. Detta leder till att revisionskostnaden kan upplevas som olika, beroende på vem som upprättar bokslutet för aktiebolagen, vilket författarna tror förklarar en del av aktiebolagens inställning till revision.

Om revisionsplikten upphör att gälla för mikroföretagen, bedömer hälften av respondenterna att de ändå skulle låta företaget revideras av en revisor. I tabell 9 redovisas resultaten av en jämförelse mellan vad aktiebolagen anser om revisionskostnaden samt hur de skulle agera om revisionsplikten skulle upphöra.

Tabell 9: Jämförelse mellan inställning till revisionskostnad och undantag av revisionsplikt

<u>Fråga 3</u>	<u>Fråga 4</u>		Summa
	Ja	Nej	
Ja	28	14	42
Nej	22	36	58
Summa	50	50	100

Intressant är att hälften av de tillfrågade skulle låta sig revideras om revisionsplikten slopas, trots att 58 procent upplever att revisionen är för kostsam. Enligt författarna tyder

²³ Procentuellt är det $8/19=42\%$ av dem som upprättar bokslutet själva, samt $25/55=45\%$ av dem som anlitar revisorer, som anser att nyttan med revision överstiger dess kostnad. För de som anlitar redovisningskonsult för att upprätta bokslutet är det $9/26=35\%$ som anser att nyttan med revision överstiger dess kostnad.

detta på att företagen vill ha någon slags ekonomisk kontroll över verksamheten, även fast revisionen anses vara kostsam. Av resultaten märks det en skillnad i inställning till revision hos svenska företag jämfört med engelska företag, där 60-70 procent av företagen undviker revision. Det finns självklart många förklaringar till denna skillnad mellan länderna, däremot tror författarna att den faktor som påverkar mest är företagets förutsättningar, det vill säga hur företagsklimatet och affärsmiljön ser ut i de olika länderna.

Av urvalet är det 38 procent²⁴ av dem som menar att nyttan med revisionen ej motsvarar kostnaden som ändå kommer att låta företaget revideras. Samtidigt kommer 33 procent²⁵ av dem som anser att kostnaden motsvarar den nytta de får ut av revisionen, likväl passa på att undgå revision om möjligheten ges. Här tror författarna att responsen hos mikroföretagen för fortsatt revision skulle vara större om revisionen har en annan utformning än den har idag. Förutsättningen för ökad respons är att mikroföretagens marginella revisionskostnad minskar.

Det klart största skälet till att aktiebolagen kommer att fortsätta låta sig revideras är enligt undersökningen av eget intresse. Det andra mest frekventa skälet som nämndes var krav från stat eller kommun. Detta tolkar författarna som att det i första hand är Skatteverket som kräver detta. Varför det är få företag som nämner bankerna som skäl tror författarna kan bero på två saker. Till att börja med är företagen inte införstådda med vilken tyngd bankerna lägger på en reviderad årsredovisning som underlag för kreditgivning. Detta eftersom i dagsläget kan vem som helst hämta ut årsredovisning och revisionsberättelse utan att företagen har kännedom om det. Det andra skälet är att det förmodligen inte är många företag som har befintliga krediter eller är i behov av nya krediter inom den närmsta tiden.

Då det gäller huruvida aktiebolagen kommer att fortsätta anlita extern hjälp trots en slopad revisionsplikt, bedömer över hälften av respondenterna att de skulle fortsätta anlita en revisor för andra konsulttjänster. En jämförelse mellan de respondenter som skulle

²⁴ $22/58=0,379\approx 0,38$

²⁵ $14/42=0,333\approx 0,33$

fortsätta låta företaget bli reviderat och vilken slags extern hjälp som kommer att anlitas presenteras i tabell 10.

Tabell 10: Jämförelse mellan frivillig revision och vem företaget anlitar för andra konsulttjänster vid frivillig revision

<i>Fråga 4</i>	Redovisningskonsult	Revisor	<i>Fråga 6</i> Revisor & redovisningskonsult	Klarar oss själva	Summa
Ja	10	16	22	2	50
Nej	12	15	11	12	50
Summa	22	31	33	14	100

Av tabellen framgår att de som är mest positivt inställda till revision i större utsträckning även kommer att anlita revisorer för andra konsulttjänster. Resultaten tyder även på att inställningen till frivillig revision inte påverkar huruvida aktiebolagen kommer att anlita endast redovisningskonsulter. Ännu en gång verkar det som att förtroendet för revisorer är övervägande. Samtidigt kan man utläsa att det är fjorton procent som inte har något behov av konsulttjänster, vilket ligger i linje med hur många som upprättar bokslutet själva²⁶. Detta innebär följaktligen att cirka 74²⁷ procent av respondenterna som upprättar bokslutet själva även anser klara sig på egen hand om revisionsplikten slopas.

I dagsläget är det som tidigare nämnts 55 procent av respondenterna som anlitar en revisionsbyrå för att upprätta bokslutet. Av dessa är det cirka 59²⁸ procent som kan tänka sig fortsätta att anlita en revisor för andra konsulttjänster, om revisionsplikten skulle slopas. I tabell 11 presenteras en jämförelse mellan vem som upprättar bokslutet och vilka externa konsulter som mikroföretagen kan tänkas anlita om revisionsplikten upphör att gälla.

²⁶ 19 procent upprättar bokslutet själva

²⁷ $14/19=0,737\approx 0,74$

²⁸ $38/64=0,594\approx 0,59$

Tabell 11: Jämförelse mellan vem som upprättar bokslutet och i vilken utsträckning konsulter kommer att anlitas om revisionsplikten avskaffas

<u>Fråga 2</u>	<u>Fråga 6</u>				Summa
	Redovisningskonsult	Revisor	Revisor & redovisningskonsult	Klarar oss själva	
Företaget själva	2	12	1	4	19
Redovisningskonsulten	12	3	10	1	26
Revisionsbyrån	8	16	22	9	55
Summa	22	31	33	14	100

Av tabellen framgår att nästan hälften av dem som överlåter bokslutet till en redovisningskonsult även bedömer klara sig med endast redovisningskonsulter om revision blir frivillig. Endast 11,5 procent av dem som låter en redovisningskonsult upprätta bokslutet kommer i framtiden att enbart anlita en revisor för eventuella behov. Intressant är att den konsult som får ansvaret för bokslutet i större utsträckning även får förtroendet för andra konsulttjänster vid frivillig revision. Vidare är det hela 63 procent av dem som upprättar bokslutet själva som endast kommer att anlita en revisor. Detta tror författarna beror på att när dem väl är i behov av extern hjälp, krävs det bättre kompetens för att lösa deras problem.

6 Slutdiskussion

De resultat författarna har funnit utifrån enkätundersökningen är att majoriteten av mikroföretagen sköter den löpande redovisningen själva. Däremot överlåter mikroföretagen i över hälften av fallen bokslutet till en revisionsbyrå, även i de fall där redovisningskonsulten sköter den löpande redovisningen. Slutsatsen utifrån dessa resultat är att företagen anser det fördelaktigt utifrån ekonomiska och tidsmässiga skäl att endast ha en extern part som sätter sig in i företagets verksamhet. Andra slutsatser författarna kan dra av resultaten är att många företag ser revisionen som något positivt där den reviderade årsredovisningen fungerar som ett kontrollverktyg för företagarna. Samtidigt har företagarna ett starkt förtroende för revisorer för andra tjänster utöver revision. Detta speglas i att fler företag väljer revisorer framför redovisningskonsulter för andra konsulttjänster, trots att redovisningskonsulter får antas vara billigare. Däremot anser var sjunde företag att de varken är i behov av redovisningskonsulter eller revisorer vid frivillig revision.

Om revisionen vore frivillig skulle trots det hälften av företagen låta sig revideras. Författarna antar att företagets inställning till frivillig revision grundar sig på de relationer och erfarenheter de har av revisorer. Ett samband kan uttydas från enkätundersökningen där den konsult som får ansvaret för bokslutet i större utsträckning även får förtroendet för andra konsulttjänster vid frivillig revision.

Utifrån stickprovsresultatet har även en skattning gjorts över andelen företag inom populationen som låter företaget revideras om revisionsplikten slopas. Författarna kom fram till att med 95-procentig säkerhet kommer mellan 40,30 och 59,7 procent av populationen låta företaget revideras vid frivillig revision.

Slutligen anser författarna även att dessa skattningar kan gälla för alla företag inom Sverige, eftersom det inte bör finnas några regionala skillnader, då företagsklimatet och affärsmiljön är nästintill homogent. Med den anledningen bör alltså författarnas stickprovsurval vara generellt för alla mikroföretag inom Sverige.

6.1 Förslag till vidare studier

Efter att ha studerat mikroföretagens inställning till revision och revisorer samt följt debatten om ämnet, tycker författarna att ämnet är både intressant och aktuellt. En sammanfattning av både för- och nackdelar tyder på att de flesta förespråkare och även kritiker anser att syftet med revision är nödvändigt, men att den nuvarande utformningen bör förenklas och anpassas för mindre företag. Därför anser författarna att det vore intressant med fortsatta studier om hur man kan utforma kraven på revisionen till att passa även mindre företag men ändå uppfylla de kriterier som revisionen bygger på i dagsläget.

Källförteckning

Tidningsartiklar

Mikael Carlson, Ordförande Sveriges redovisningskonsulters förbund, SRF, (2005), *Argumenten för revisionsplikt väger alltför lätt*, Dagens Industri, [2005-03-16]

Carl-Gustaf Burén, Redovisningsexpert Svenskt Näringsliv och Kerstin Nyquist, Skattejurist Svenskt Näringsliv, (2005), *Slopa revisionsplikten i de mindre företagen*, Dagens Industri, [2005-03-16]

Dan Brännström, Generalsekreterare i Föreningen för revisionsbyråbranschen och Martin Johansson, VD i Svenska revisorssamfundet, (2005), *Svenskt Näringsliv drar undan mattan för småföretagen*, Dagens Industri [2005-03-17]

Per-Olof Andersson, Ordförande Svenska revisorssamfundet (2005), *Revisorerna tillför företagsekonomisk kompetens- Behåll revisionsplikten*, Balans 2005:4

Böcker

Karin Dahmström, 2000, *Från datainsamling till rapport – att göra en statistisk undersökning 3:e upplagan*, Lund, Studentlitteratur

FAR, 2005, *FARs samlingsvolym del 2 2005*, Stockholm, FAR FÖRLAG AB

Skrifter

Peter Clemedtson, Auktoriserad revisor, *RS- Revisionsstandard i Sverige 2004*, Stockholm, FAR FÖRLAG AB

Rapporter

Per Thorell, Professor samt arbetar på Ernst & Young och Claes Norberg, Professor Lunds Universitet, (2005), *Revisionsplikten i små aktieföretag*, Svenskt Näringsliv

Internet

<http://www.svensktnaringsliv.se> [2005-03-16]

<http://www.regeringen.se/sb/d/4792/a/36780> [2005-05-02]

<http://www-alnarp.stud.slu.se/~jee/ST0014/mtb14.doc> [2005-05-21]

Bilaga 1

Enkät

1. Vem sköter den löpande redovisningen (d.v.s. bokföringen) i ert företag?

Svar:

- (A) Vi själva.
- (B) Vi anlitar en redovisningskonsult som sköter den löpande redovisningen.

2. Vem upprättar bokslutet (årsredovisningsbilagor, årsredovisning m.m)?

Svar:

- (A) Vi själva.
- (B) Redovisningskonsulten upprättar bokslut.
- (C) Revisionsbyrån tar sig an både bokslut och revision.

3. Anser ni att kostnaden för revisionen motsvarar den nytta ni får av den?

Svar:

- (A) Ja.
- (B) Nej.

4. Skulle Ni anlita en revisor som granskar era räkenskaper och förvaltning årligen om revisionsplikten slopas för mindre företag?

Svar:

- (A) Ja.
- (B) Nej.

Svara endast om Ni svarat Ja i fråga 4.

5. Vilken/vilka är anledningen till att Ni skulle vilja revideras trots att det inte vore en plikt?

Svar:

- (A) Krav från kreditgivare
- (B) Krav från kunder & leverantörer
- (C) Krav från stat & kommun
- (D) Av eget intresse

6. Skulle Ni anlita en redovisningskonsult eller en revisor för andra konsulttjänster om revisionsplikten slopas?

Svar:

- (A) Ja, vi kommer att ta hjälp av en redovisningskonsult.
- (B) Ja, vi kommer att ta hjälp av en revisor.
- (C) Ja, vi kommer att ta hjälp av både revisorer och redovisningskonsulter beroende på konsulttjänst.
- (D) Nej, vi kommer klara oss själva.

Bilaga 2

Skattning av proportion (p)

Proportionen ges utav: $P = \frac{\sum X_i}{N}$ där X bara antar två värden, nämligen 0 och 1.

Variansen för populationens andel ges utav: $V = \frac{N-n}{N-1} * \frac{P(1-P)}{n}$

För stickprovet ges variansen utav: $\hat{V}(p) = \left(1 - \frac{n}{N}\right) * \frac{p(1-p)}{n-1}$

Då centrala gränsvärdesatsen gäller ges ett 95 % -igt konfidensintervall för p utav:

$$p \pm 1,96 \sqrt{\left(1 - \frac{n}{N}\right) * \frac{p(1-p)}{n-1}}$$

N = Antal i populationen

n = Antal i stickprovet

P = Andel i populationen

p = Andel i stickprovet

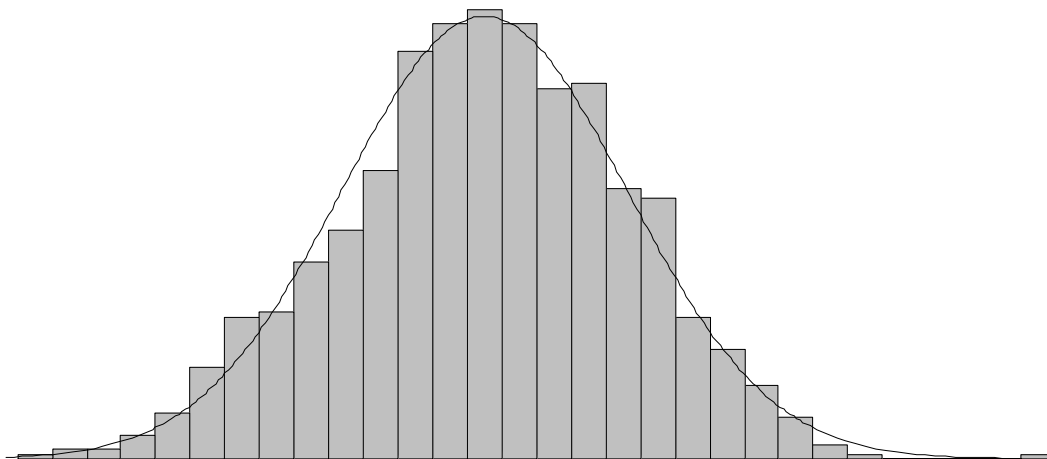
V = Varians i populationen

\hat{V} = Varians i stickprovet

Uttrycket $\left(1 - \frac{n}{N}\right)$ kallas Ändlighetskorrektion och det används då populationsantalet är känt. Ger en bättre skattning med mindre varians.

Bilaga 3

Normalfördelning

Källa: www-alnarp.stud.slu.se [2005-05-21]

Bilaga 4

Beräkning av konfidensintervall

1) Hur stor andel inom populationen som sköter den löpande redovisningen själva inom företaget:

$$0,58 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,58 * 0,42}{100 - 1}} \gggg 0,58 \pm 0,0959$$

Hur stor andel inom populationen som låter redovisningskonsulten sköta den löpande redovisningen inom företaget:

$$0,42 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,42 * 0,58}{100 - 1}} \gggg 0,42 \pm 0,0959$$

2) Hur stor andel inom populationen som själva upprättar bokslutet:

$$0,19 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,19 * 0,81}{100 - 1}} \gggg 0,19 \pm 0,0763$$

Hur stor andel inom populationen som anlitar en redovisningskonsult för att upprätta bokslutet:

$$0,26 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,26 * 0,74}{100 - 1}} \gggg 0,26 \pm 0,0853$$

Hur stor andel inom populationen som anlitar en revisionsbyrå för att upprätta bokslutet:

$$0,55 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,55 * 0,45}{100 - 1}} \gggg 0,55 \pm 0,0967$$

3) Hur stor andel inom populationen som uppskattningsvis anser att revisionskostnaden är för hög:

$$0,42 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,42 * 0,58}{100 - 1}} \gggg 0,42 \pm 0,0959$$

Hur stor andel inom populationen som uppskattningsvis anser att revisionskostnaden motsvarar den nytta de får av revisionen:

$$0,58 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,58 * 0,42}{100 - 1}} \gggg 0,58 \pm 0,0959$$

4) Hur stor andel som skulle anlita en revisor för att granska räkenskaper och förvaltning även fast revisionsplikten slopas:

$$0,50 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,5 * 0,5}{100 - 1}} \gggg > 0,50 \pm 0,0972$$

6) Hur stor andel som skulle anlita en redovisningskonsult för andra konsulttjänster om revisionsplikten slopas?

$$0,22 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,22 * 0,78}{100 - 1}} \gggg > 0,22 \pm 0,0805$$

Hur stor andel som skulle anlita en revisor för andra konsulttjänster om revisionsplikten slopas?

$$0,31 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,31 * 0,69}{100 - 1}} \gggg > 0,31 \pm 0,0899$$

Hur stor andel som skulle anlita både revisorer och redovisningskonsulter för andra konsulttjänster om revisionsplikten slopas?

$$0,33 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,33 * 0,67}{100 - 1}} \gggg > 0,33 \pm 0,0914$$

Hur stor andel som skulle klara sig själva om revisionsplikten slopas?

$$0,14 \pm 1,96 * \sqrt{0,974 * \frac{0,14 * 0,86}{100 - 1}} \gggg > 0,14 \pm 0,0675$$
